

Sikatautirokotukset ovat Puolen vuoden urakka

■ **Suomalaisten rokotaminen sikainfluenssaa vastaan päästäneen aloittamaan lokakuussa. Ennen kuin kaikki ovat saaneet annoksensa ollaan jo pitkällä keväessä.**

Ensimmäistä erää Suomen tilaamista 5,3 miljoonasta sikainfluenssarokotteesta odotetaan saapuvaksi syys–lokakuun vaihteessa. Rokotteiden valmistaja, brittiläinen lääkejätti GlaxoSmithKline on luvannut toimittaa 250 000 annosta viikossa eli miljoonan verran kuussa.

Jos lähetykset tulevat ajallaan ja rokotusurakka sujuu kitkatta, koko kansa on suojattu A(H1N1)v-virusta vastaan ensi keväänä. Sitä ennen moni on taudin ehtinyt jo sairastaa, mutta pandemian uudet aallot saattavat iskeä seuraavana vuonna.

Missä järjestyksessä rokotaminen tapahtuu ja ketkä saavat pistoksena ensimmäisinä, on vielä päättämättä.

”Se lyödään lukkoon lähiviikkoina”, kertoo lääketukku kaupan johtaja **Rose-Marie Ölander** Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta THL:stä. ”Asiasta keskustellaan vielä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa. Mutta kärkipäässä ovat terveydenhuollon henkilöstö, raskaana olevat naiset, lapset ja tiettyjä tauteja sairastavat.”

Tehokas suojautuminen vaatii mahdollisesti kaksi rokotuskertaa. Suomeen ei kuitenkaan ole toistaiseksi tilattu lisäannoksia.

”Tästä asiasta neuvotellaan paraikaa. Rokotteita ei juuri enää ole myynnissä, vaan lähes kaikki on jo varattu. Tietysti valmistajat, muun muassa Glaxo tuottavat niitä tarvittaessa lisää.”

Solvay Pharmaceuticalsin kanssa Suomal-

la on jonosopimus eli osto-oikeus 5,5 miljoonaa rokoteannokseen, mutta optiota ei ole käytetty, sillä Solvayn tuote valmistuu vasta ensi vuonna.

Rokotusten käytännön järjestelyt ovat kuntien harteilla. Terveyskeskuksen lisäksi piikkejä saatetaan alkaa pistää esimerkiksi tilapäisillä rokotusasemilla.

THL muistuttaa, että rokote suojaa ainoastaan sikainfluenssalta, ei vuosittaiselta kausi-influenssalta. Riskiryhmiin kuuluvat – alle kolmivuotiaat, yli 65-vuotiaat ja pitkäaikaissairaat – on syytä rokotaa myös sitä vastaan.

Tampereen testirokote ei käyttöön Suomessa

Tampereen yliopiston rokotetutkimuskeskus tekee parhaillaan tilaustutkimusta toiselle lääkevalmistajalle, ranskalaiselle Sanofi Pasteurille. Testissä on Sanofin kehittämän sikainfluenssarokotteen toimivuus lapsilla, mikä on suomalaisten erikoisosaamista.

Ensimmäisessä vaiheessa rokotuksen – ja samalla rokotesuojan – saa 300 iältään 3–17-vuotiasta lasta eri puolilta maata.

”Heille annetaan rokotetta erikokoisia annoksia, jotka lisäksi sisältävät erilaisia määriä apuainetta. Nyt haetaan sopivinta annokkoa ja ideaalia rokotteen ja apuaineen välistä suhdetta”, kertoo rokotetutkimuskeskuksen johtaja, professori **Timo Vesikari**.

Jos rokote toimii isommilla lapsilla hyvin, testaus jatkuu 6–35 kuukauden ikäisillä. Kuinka kattavan immunitetin rokote antaa, Vesikari ei halua ennakkoon arvioida. Mahdollisuus, että rokote ei jostakin syystä sopisikaan lapsille, on ”häviävän pieni”.

”Olemme tehneet tutkimuksia lapsilla muun muassa lintuinfluenssarokotteella. Se

Paljon melua tyhjistä?

Osa asiantuntijoista pitää kaikkien kansalaisten rokotamista sikainfluenssaa vastaan turhana. Erityisesti infektiotutien ylilääkäri, professori **Heikki Peltola** Husista on moittinut kallista operaatiota hätävarjelun liioitteluksi.

Kohuttu tauti ei Peltolan mielestä ole kausi-influenssaa kummempi. Hän rokottaisi siksi vain riskiryhmiin kuuluvat. Muut saisivat rauhassa sairastua ja hankkia elimistönsä vasta-aineita mahdollisen pahemman epidemian varalta. Sairastettu tauti johtaa – muutamien tärkein poikkeuksin, kuten tetanus – parempaan suojaan kuin rokotus, Peltola kirjoittaa *Lääkärilehdessä*.

Ylenpalttisista varotoimista – aivastusohjeista ja hengityssuojaimista koulujen sulkemisiin – hän luopuisi oitis. ”Kun helposti leviäviä hengitystieinfektioita ei väestötasolla saada esteetyksi kuin toisinaan rokotuksin, miksi jatkaa tavattoman työläitä estotoimia sen jälkeen, kun koira on näyttänyt karvansa?”

tiedetään, että kun rokotteessa on apuainetta, syntyy jonkin verran paikallisia reaktioita, mutta pahat sivuvaikutukset ovat epätodennäköisiä.”

Jos epidemian ensimmäinen aalto ehtii ennen rokotteiden tuloa, peli ei ole Vesikarin mukaan menetetty.

”Tamiflu on erittäin tehokas lääke influenssa A:n hoidossa. Ensin on kuitenkin määritettävä, että kyse tosiaan on influenssasta. Lisäksi Tamifluta tulee määrätä vain, kun tauti on vakava, mutta silloin hoito on aloitettava mahdollisimman nopeasti. Tarkeää on hoitaa erityisesti korkeakuumeiset lapset.” □

Päivi Ikonen

